

Leverbot, jaar met twee gezichten

De leverbotsituatie is dit jaar bijzonder te noemen: in het voorjaar van 2013 hadden we nog te maken met een ernstige leverbotbesmetting, maar dit lijkt tot nu toe niet te hebben geresulteerd in meer infectie in het najaar. Binnenkort staat de definitieve leverbotprognose op www.gddeventer.com.

Een voorjaarsinfectie komt regelmatig voor, maar de kans dat dit zorgt voor een ernstige leverbotbesmetting is klein. Dat we het afgelopen voorjaar wel te maken hebben gehad met een ernstige besmetting met leverbot komt vooral door de Ausgangssituatie in de herfst van 2012 (toen er sprake was van een ernstige leverbotbesmetting) en de weersomstandigheden in het voorjaar van 2013.

Najaar 2012

In de herfst van 2012 zijn er niet alleen veel besmettelijke cysten op het gras afgezet, er waren ook nog zeer veel besmette slakken aanwezig. De ontwikkeling van cysten in deze slakken staat stil bij een temperatuur beneden 10 °C, maar kan later wel weer op gang komen. Leverbot-slakken gaan niet of nauwelijks dood tijdens de Nederlandse winters.

Voorjaar 2013

In maart/april 2013 bleven de temperaturen beneden normaal en waren er geen perioden met veel zonlicht, droogte en hoge temperaturen, zodat een zeer groot deel van de aanwezige overwinterde slakken en besmettelijke cysten kon overleven. Vanaf de tweede week van mei gin-

gen de temperaturen langzaam omhoog tot boven de 10 °C en viel er gedurende drie weken dagelijks veel neerslag. Dit waren ideale omstandigheden voor de in ruime mate aanwezige besmette slakken om hun infectie eind mei af te zetten op het gras. Samen met de nog aanwezige besmettelijke cysten hebben de vele besmettelijke cysten uit de overwinterde slakken dit voorjaar gezorgd voor een ernstige leverbotinfectie.

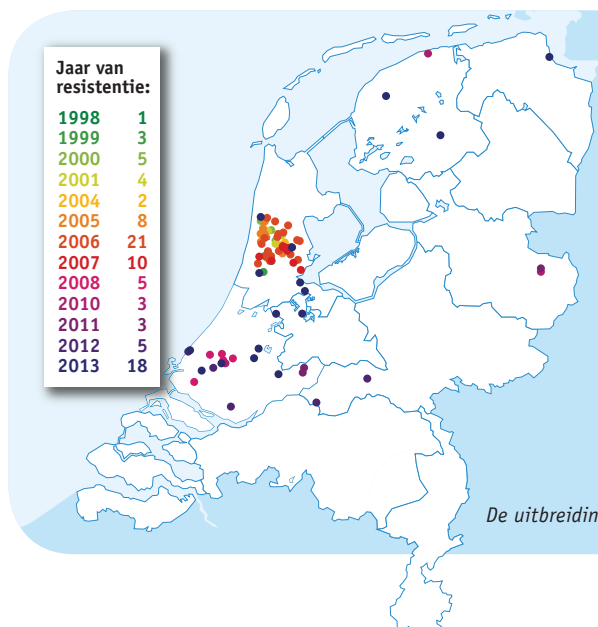
Najaar 2013

Pas tijdens de droogte en de veel hogere temperaturen in juli 2013 zijn deze besmettelijke cysten afgestorven. Daarna was het ook in augustus zeer droog waardoor de slakkenpopulatie duidelijk is teruggedrongen. Alleen door de natte periode in september is het mogelijk dat er nog een najaarsinfectie op het gras is afgezet. Op bedrijven met verhoogde waterstand waar tijdens de droogte de percelen vochtig zijn gebleven, kan het hele jaar een leverbotinfectie zijn opgetreden.

Advies

De Werkgroep Leverbotprognose adviseert om op bedrijven waar vorig jaar een leverbotbesmetting heeft plaatsgevonden te controleren of schapen en/of runderen een infectie hebben opgelopen. Dit is mogelijk door middel van (gepoold) mestonderzoek van minimaal vijf dieren. Indien hierbij leverbot wordt aangetoond is het advies om, in overleg met de eigen dierenarts, de schapen te behandelen en te verwijderen, bij voorkeur naar goed ontwaterde percelen. Wanneer bij runderen een infectie wordt aangetoond, adviseert de werkgroep om contact op te nemen met de eigen dierenarts.

Bij twijfel over een najaarsinfectie is het zinvol om bloedonderzoek of na 1 januari mestonderzoek te laten uitvoeren. Bij voorkeur worden van minimaal vijf dieren na hun eerste weideseizoen bloed- en/of (gepoolde) mestmonsters onderzocht.

De uitbreiding van leverbotresistentie voor triclabendazol in Nederland door de jaren heen.

Uitbreiding resistentie van leverbotten in Nederland

Met financiering van het Productschap Zuivel heeft de GD onderzoek uitgevoerd naar de uitbreiding van de resistentie van leverbotten in Nederland. Dit onderzoek heeft geleid tot de vaststelling van leverbotresistentie voor het middel triclabendazol op 18 nieuwe rundvee- en schapenbedrijven verspreid over Nederland (in 2013).

Kijk voor meer informatie over (het voorkómen van) leverbotresistentie en hoe te handelen bij (een vermoeden van) resistentie op www.gddeventer.com onder 'nieuws'. Dierenartsen en veehouders worden gevraagd om vermoedens van leverbotresistentie te melden bij de GD via 0900-7100 000.